

mr. sc. Marin Mrčela*

Dražen Tripalo*

ZAKONSKA I SUDSKA POLITIKA KAŽNJAVANJA NA PODRUČJU ŽUPANIJSKOG SUDA U ZAGREBU

U radu autori iznose podatke i daju analizu istraživanja koje se odnosi na zakonsku i sudsku politiku kažnjavanja na području Županijskog suda u Zagrebu. Rad predstavlja dio koji se uklapa u opsežni znanstveni projekt «Zakonska i sudska politika kažnjavanja u Republici Hrvatskoj». Taj projekt važan je za razmatranje politike kažnjavanja u Republici Hrvatskoj, a ovaj rad sadrži okolnosti važne za razmatranje kaznene politike na području Županijskog suda u Zagrebu.

1. Uvod

Kazna je stožrno pitanje kaznenog prava, ona je kruna cijelokupnog kaznenog prava.¹ Kazna je bez sumnje ono najvažnije što zanima okrivljenika uz pretpostavku da je proglašen kriv. Ona sigurno zanima okrivljenikovu rodbinu, oštećenika, a i javnost često pokazuje veće zanimanje za izrečenu kaznu nego za pravne fineze. Zato je kaznena politika ili politika kažnjavanja od velike važnosti ne samo za one koji se na bilo koji način bave kaznenim pravom, već i za cijelokupnu javnost. Za promatranje politike kažnjavanja valja razlikovati dva

---

* sudac Kaznenog odjela prvog stupnja Županijskog suda u Zagrebu.

* sudac Kaznenog odjela prvog stupnja Županijskog suda u Zagrebu.

¹ Prof. dr. Željko Horvatić, Izbor kazne u jugoslavenskom kaznenom pravu i sudskoj praksi, Informator, Zagreb, 1988.

pojma. Zakonska politika kažnjavanja (zakonski izbor vrste i mjere kazne) je izbor koji vrši zakonodavno tijelo donoseći zakone iz oblasti kaznenog prava. Sudski odabir vrste i mjere kazne je djelatnost suda kojom se odlučuje u koju će kaznu sud izreći počinitelju kaznenog djela za kazneno djelo u okviru zakonskih granica propisane za to djelo.

Važnost politike kažnjavanja razlog je opsežnog istraživanja u okviru znanstvenog projekta «Zakonska i sudska politika kažnjavanja u Republici Hrvatskoj» koji je provelo Hrvatsko udruženje za kaznenopravne zanosti i praksu i Akademija pravnih znanosti Hrvatske. Istraživanje ima posebnu težinu s obzirom na novi hrvatski Kazneni zakon koji je u primjeni od 01. siječnja 1998. godine, a koji je u odnosu na određena kaznena djela značajno smanjio kaznene okvire. Rezultati tog istraživanja od iznimne su važnosti za proučavanje politike kažnjavanja u Republici Hrvatskoj. Ovaj rad sadrži rezultate i analizu istraživanja koja se odnosi na zakonsku i sudsку politiku kažnjavanja na području Županijskog suda u Zagrebu i dio je navedeno znanstvenog projekta.

2. Predmet i cilj istraživanja

Predmet ovog istraživanja je odnos između propisanih kazni i kazni izrečenih za određena kaznena djela gdje se Županijski sud u Zagrebu pojavljuje kao sud drugog stupnja u dva promatrana razdoblja od po pet godina. Prvo razdoblje je od 1993. do 1997. godine, a drugo razdoblje je od 1998. do 2002. godine. Za istraživanje su razmatrani spisi predmeta koji se odnose na sljedeća kaznena djela: teška tjelesna ozljeda, krađa, teška krađa, prijevara, izazivanje prometne nesreće, bludne radnje te zlouporaba opojnih droga (tzv. posjedovanje droge koje je u nadležnosti općinskih sudova). Prikupljeni su i podaci za kazneno djelo razbojništva u odnosu na drugo promatrano jer u prvom promatranom razdoblju to kazneno djelo je bilo u nadležnosti županijskih sudova s obzirom na zaprijećenu kaznu. U drugom razdoblju je osnovni oblik razbojnštva u nadležnosti općinskih sudova jer je posebni maksimum kazna zatvora u trajanju deset godina.

U radu su prikazane tablice koje za svako od analiziranih djela u pojedinom razdoblju prikazuju kazne izrečene u pregledanim spisima,² a tablice sadrže i podatke o rasponima izrečenih kazni i vrstama sankcija (uvjetnih osuda i bezuvjetnih kazni) za Republiku Hrvatsku.³

U obje tablice (i za prvo i za drugo promatrano razdoblje) su za svako djelo, radi mogućnosti usporedbe, izneseni rasponi od najmanje kazne (pa i one koja se mogla izreći i uz primjenu odredaba o ublažavanju kazne) do najveće kazne koju je bilo moguće izreći za to kazneno djelo bilo po Krivičnom zakonu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 32/93, 38/93, 28/96 i 30/96; nastavno: KZRH), bilo po Kaznenom zakonu ("Narodne novine" broj 110/97, 27/98, 129/00, 51/01;⁴ nastavno: KZ). Međutim, oni stupci koji se odnose na raspone kazni koje po nekom od tih zakona nije bilo moguće izreći, iako su u tablici prikazani, nisu ispunjavani (primjerice, u tablici za 2. promatrano razdoblje rubrika za raspon kazne više od 3 pa do 5 godina zatvora za kazneno djelo teške tjelesne ozljede iz članka 99. stavka 1. KZ-a unesena je jer je člankom 40. stavkom 1. KZRH bila zaprijećena kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina, a članak 99. stavak 1. KZ-a sada predviđa za jednako opisano djelo kaznu zatvora od tri mjeseca do tri godine, pa u taj stupac nisu unošene brojčane oznake odnosno "0", upravo kako bi bila vidljiva i promjena zakonskih okvira kazni).

Osim toga, u tablicama su izneseni odvojeni podaci za izrečene bezuvjetne kazne (u svakome redu u odgovarajućoj rubrici raspona kazne u apsolutnome broju i ispod njega u postotku od broja ukupno izrečenih bezuvjetnih kazni), kao i podaci

---

² Tablice za prvo promatrano razdoblje nedostaju za kazneno djelo razbojništva (jer je stavak 1. članka 127. KZRH bio u nadležnosti županijskih sudova, pa nisu mogli biti pribavljeni podaci o sankcijama izrečenima za taj oblik ovog djela) kao i za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga, (jer nije bilo moguće različiti podatke o kaznama izrečenima za ranije kazneno djelo iz članka 196. stavka 1. OKZRH od onih izrečenih za kazneno djelo "posjedovanja opojne droge" uvedeno 20.04.1996.)

³ Iznimka su tablice za kazneno djelo izazivanja prometne nesreće (jer podaci o rasponima kazni za RH nisu bili raspoloživi s obzirom na brojne modalitete ovog djela).

⁴ Naravno, Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 105/04) ovdje nije naznačen.

za kazne koje su izrečene uz primjenu uvjetne osude (također u absolutnim brojevima i postotcima).

Nakon toga izneseni su ukupni brojčani podaci (absolutni brojevi i postotci) za kazne izrečene u pojedinim rasponima.

Na kraju su dani podaci (samo u postotcima) o kaznama izrečenima u pojedinim rasponima za Republiku Hrvatsku, i to kao bezuvjetne kazne i kazne izrečene u uvjetnim osudama.

Prikupljeni podaci imaju za cilj ukazati na sudsku politiku kažnjavanja na području Županijskog suda u Zagrebu kao našeg najvećeg županijskog suda. Oni su dio u mozaiku podataka koji su prikupljeni i analizrani u okviru znanstvenog projekta «Zakonska i sudska politika kažnjavanja u Republici Hrvatskoj».

2.1. Opseg istraživanja

3. Nadležnost Županijskog suda u Zagrebu

3.1.1. Stvarna nadležnost županijskih sudova

U razdoblju do stupanja na snagu **Zakona o kaznenom postupku** ("Narodne novine" broj 110/97)⁵ stvarna nadležnost općinskih i županijskih sudova te Vrhovnog suda Republike Hrvatske u kaznenoj grani sudovanja bila je primarno određena **Zakonom o sudovima** ("Narodne novine" broj 3/94, 100/96, 131/97; nastavno: ZS).⁶

Člankom 16. točkom 1. podtočkom a) ZS-a bilo je propisano da općinski sudovi u kaznenim predmetima sude u prvom stupnju za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do deset godina, ako za pojedina kaznena djela zakonom nije određen drugi sud (a članak 248. Krivičnog zakona Republike

---

⁵ Koji je, u skladu s odredbom članka 505., stupio na snagu 1. siječnja 1998. godine

⁶ Ovaj Zakon je, nakon stupanja na snagu Zakona o kaznenom postupku također mijenjan i dopunjavan, ali te izmjene i dopune ("Narodne novine" broj 129/00, 67/01, 5/01, 101/03, 117/03 i 17/04) nisu naznačene, jer je prikazano stanje do 31.12.1997.

Hrvatske - "Narodne novine" broj 32/93, 38/93, 28/96 i 30/96; nastavno: KZRH - predviđao je takve iznimke).

Županijski sudovi bili su, prema članku 19. točka 1. ZS-a, nadležni suditi u prvom stupnju za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora preko 10 godina (a spomenutim člankom 248. Krivičnog zakona Republike Hrvatske županijski sudovi bila je određena njihova nadležnost i za suđenje u prvom stupnju i za krivična djela iz članka 35., članka 47. stavka 1., članka 76., članka 79. stavka 1. i članka 102. stavka 2. KZRH), a prema točki 5. istog članka bili su nadležni i odlučivati o žalbama protiv odluka općinskih sudova donesenih u prvom stupnju.

Vrhovni sud Republike Hrvatske je, prema članku 22. točki 4. ZS, odlučivao o žalbama protiv odluka županijskih sudova donesenih u prvom stupnju.⁷

Zakon o krivičnom postupku ("Narodne novine", br. 52/91., 38/93. i 28/96; nastavno: ZKP/93) je stoga (u Glavi II. - Nadležnost sudova, u članku 21.) regulirao samo sastav suda u kaznenim postupcima.

Zakon o kaznenom postupku (nastavno: ZKP) je, međutim, u Glavi II. - Nadležnost sudova, odjeljku 1. - Stvarna nadležnost i sastav suda - potpuno regulirao stvarnu nadležnost sudova. Iako nije izrijekom stavio izvan snage odredbe Zakona o sudovima koje su to do tada činile, očigledno je da je ZKP kao posebni i kasniji zakon derogirao odredbe ZS-a o stvarnoj nadležnosti sudova u kaznenom sudovanju.

ZKP nije bitnije mijenjao nadležnost općinskih, županijskih u Vrhovnog suda Republike Hrvatske, prihvativši pravstupanjsku nadležnost općinskih sudova za kaznena djela za koja je zakonom propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do deset godina (članak 17. stavak 1. točka 1. podtočka a) ZKP-a); pravstupanjsku nadležnost županijskih sudova za kaznena djela za koja je zakonom propisana kazna zatvora preko deset godina ili dugotrajni zatvor (članak 19. točka 1. podtočka a) ZKP-a) te za kaznena djela iz članka 92., članka 125.,

---

⁷ Osim o žalbama protiv rješenja istražnog suca, o kojima, prema članku 17. točki 2. također rješavaju županijski sudovi.

članka 188. stavka 1., članka 192. stavka 1. i 3. i članka 337. stavka 4. Kaznenog zakona i za kaznena djela iz Glave XII. Kaznenog zakona⁸ i druga kaznena djela za koja je posebnim zakonom propisana nadležnost županijskog suda;⁹ drugostupanjsku nadležnost Vrhovnog suda Republike Hrvatske za odlučivanje u drugom stupnju o žalbama protiv odluka županijskih sudova (članak 21. točka 1. ZKP-a).

3.1.2. Mjesna nadležnost Županijskog suda u Zagrebu

Središta i mjesna nadležnost općinskih i županijskih sudova određena je člankom 2. **Zakona o područjima i sjedištima sudova** ("Narodne novine" broj 3/94 i 104/97; nastavno: ZPSS).

Županijski sud u Zagrebu nadležan je za područje općinskih sudova u Sesvetama, Zagrebu i Novom Zagrebu.¹⁰

Međutim, Županijski sud u Zagrebu je, prema odredbi članka 9. stavka 2. alineje 2. ZPSS-a, obavljao poslove iz djelokruga rada Županijskog suda u Velikoj Gorici i Županijskog suda u Zlataru do početka njihovog rada.

Županijski sud u Zlataru počeo je s radom, pa je Županijski sud u Zagrebu obavljao poslove iz njegovog djelokruga i za područja općinskih sudova u Donjoj Stubici, Klanjcu, Krapini, Pregradi, Zaboku i Zlataru.

Županijski sud u Velikoj Gorici počeo je s radom, pa je Županijski sud u Zagrebu obavljao poslove iz njegovog djelokruga i za područja općinskih sudova u Dugom

---

⁸ Do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj: 58/02) ovdje su bila nabrojana samo kaznena djela iz članka 92., članka 125., članka 151., članka 188. stavka 1. i članka 337.8 stavka 4. Kaznenog zakona

⁹ Prvostupanjska nadležnost županijskih sudova za kaznena djela za koja bi, s obzirom na zaprijećene kazne, bio nadležan općinski sud, propisana je člankom 41. u vezi s člankom 21. Zakona o uredi za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ("Narodne novine" broj 88/01, 12/02; nastavno: ZUSKOK).

¹⁰ Ovaj posljednji još nije osnovan, a poslove iz njegovog djelokruga obavlja Općinski sud u Zagrebu.

Selu, Ivanić Gradu, Jastrebarskom, Samoboru, Svetom Ivanu Zelini, Velikoj Gorici, Vrbovcu i Zaprešiću¹¹.

3.2. Broj pregledanih spisa (za svako djelo i razdoblje)

Za prvo promatрано razdoblje (1993. – 1997. godina) pregledan je 131 spis predmeta. Riječ je o sedam kaznenih djela i broj pregledanih spisa predmeta za ta kaznena djela je kako slijedi: teška tjelesna ozljeda¹² - 25 spisa, bludne radnje – 6 spisa, krađa – 25 spisa, teška krađa – 25 spisa, prijevara – 20 spisa, izazivanje prometne nesreće – 25 spisa, posjedovanje droge – 5 spisa.

U drugom promatranom razdoblju pregledan je 171 spis za navedena kaznena djela te još i za osnovni oblik razbojništva koji je u nadležnosti općinskog suda (članak 218. stavak 1. KZ). Broj pregledanih spisa po kaznenim djelima je slijedeći: teška tjelesna ozljeda - 23 spisa, bludne radnje – 2 spisa, krađa – 25 spisa, teška krađa – 25 spisa, prijevara – 25 spisa, izazivanje prometne nesreće – 25 spisa, posjedovanje droge – 24 spisa¹³ i razbojništvo – 23 spisa predmeta.

4. Rezultati istraživanja i njihova analiza

4.1. Kazneno djelo teške tjelesne ozljede

4.1.1. Propisane kazne

U prvom promatranom razdoblju (1993. – 1997.) za ovo kazneno djelo¹⁴ bila je predviđena kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina. U drugom promatranom razdoblju (1998. – 2002.) predviđena je kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca do tri godine.

---

¹¹ Koji je također počeo s radom tek 2004. godine

¹² Radi lakšeg snalaženja za oba razdoblja rabi se naziv kaznenog djela prema Kaznenom zakonu, a ne brojčana oznaka zakonskog članka.

¹³ Pet spisa predmeta odnosi se na posjedovanje droga iz članak 196. stavak 1. OKZRH, a 19 spisa predmeta se odnosi na članak 173. stavak 1. KZ. Oba zakona imali su predviđenu novčanu kaznu ili kaznu zatvora do jedne godine.

¹⁴ U obzir je uzet samo osnovni oblik kaznenog djela teške tjelesne ozljede iz stavka 1.

4.1.2. Kazne izrečene u pregledanim spisima

U tablici se donose podaci o broju uvjetno i bezuvjetno izrečenih kazni zatvora te podaci o iskorištenosti zakonskih okvira kod uvjetnog i bezuvjetnog osuđenja za kazneno djelo teške tjelesne ozljede i to za prvo promatrano razdoblje.

Tablica 1: Teška tjelesna ozljeda, 1. razdoblje, raspon kazni

	NK	1-3 mj.	>3-6 mj.	>6-12 mj.	>1-2 g.	>2-3 g.	>3-5 g.	UKUPNO
bezuvjetna	0	0	2	2	0	0	0	4
	0	0,00	50,00	50,00	0,00	0,00	0,00	100,00
uvjet	0	4	10	6	1	0	0	21
	0	19,05	47,62	28,57	4,76	0,00	0,00	100,00
ukupno	0	4	12	8	1	0	0	25
	0	16,00	48,00	32,00	4,00	0,00	0,00	100,00
bezuvjetna u RH %	3,90	19,15	47,87	25,18	3,90	0	0	100,00
uvjetna u RH %	0	13,44	56,54	28,32	1,63	0	0	100,00

Za drugo promatrano razdoblje (1998. – 2002.) je sljedeća tablica:¹⁵

Tablica 2: Teška tjelesna ozljeda, 2. razdoblje, raspon kazni

	NK	1-3 mj.	>3-6 mj.	>6-12 mj.	>1-2 g.	>2-3 g.	>3-5 g.	UKUPNO
bezuvjetna	0	1	0	1	0	0		2
	0	50,00	0,00	50,00	0,00	0,00		100,00
uvjet	0	1	13	7	0	0		21
	0	4,76	61,90	33,33	0,00	0,00		100,00
ukupno	0	2	13	8	0	0		23
	0	8,70	56,52	34,78	0,00	0,00		100,00
bezuvjetna u RH %	51,56	16,41	20,83	8,04	2,34	0,78		100,00
uvjetna u RH %	0,21	30,36	53,33	15,18	0,92	0		100,00

¹⁵ U tablici je, radi usporedbe, ostavljen stupac za raspon kazni više od tri do pet godina zatvora (>3-5 g.), ali u taj stupac nisu unošeni podaci o izrečenim kaznama jer je posebni maksimum za kazneno djelo iz članka 99. stavka 1. KZ-a 3 godine; ovo se, *mutatis mutandis*, primjenjuje i na ostale tablice.

4.1.3. Analiza

Kod kaznenog djela teške tjelesne u prvom promatranom razdoblju u 16 % pregledanih spisa izrečena je bezuvjetna kazna, a u 84 % spisa je izrečena uvjetna osuda.

Sve bezuvjetno izrečene kazne su u prvoj (donjoj) petini zakonskog okvira; posebni minimum je bio šest mjeseci, posebni maksimum je bio pet godina, a izrečene kazne su do jedne godine zatvora. Kod izrečenih kazni 50% otpada na kazne zatvora u trajanju više od tri i do šest mjeseci, a 50% na kazne zatvora više od 6 i do jedne godine.

Kod uvjetno izrečenih kazni 19,05% otpada na kazne izrečene od jednog do tri mjeseca, 47,62% je izrečenih kazni od tri do šest mjeseci, 28,57% kazni izrečeno je u rasponu od 6 mjeseci do jedne godine, a 4,76% kazni je izrečeno u rasponu od jedne do dvije godine. Iz ovih podataka slijedi da je iskorištenost zakonskih okvira kod uvjetno izrečenih kazni u većem rasponu nego kod bezuvjetno izrečenih kazni.

U drugom promatranom razdoblju postotak bezuvjetno izrečenih kazni je manji nego u prvom razdoblju (8,70% naprema ranijih 16%). Bezuvjetno izrečene kazne su u prvoj trećini zakonskog okvira; posebni minimum je tri mjeseca, a posebni maksimum je tri godine. Kod izrečenih kazni 50% otpada na kazne zatvora od jednog do tri mjeseca, a 50% na kazne zatvora od šest mjeseci do jedne godine.

Kod uvjetno izrečenih 4,76% otpada na kazne izrečene od jednog do tri mjeseca, 61,90% otpada na kazne izrečene u rasponu od 3 do šest mjeseci i 33,33% je izrečenih kazni od šest mjeseci do 1 godine. Iz toga slijedi da je i u drugo promatranom razdoblju iskorištenost zakonskih okvira veća kod uvjetno izrečenih kazni nego kod bezuvjetno izrečenih kazni. No, raspon iskorištenosti veći je u prvo promatranom razdoblju nego u drugom razdoblju. To možda može biti objašnjeno blaže predviđenom kaznom u drugom razdoblju gdje je posebni minimum smanjen s 6 mjeseci na tri mjeseca, a posebni maksimum s pet na tri godine.

4.2. Kazneno djelo krađe

4.2.1. Propisane kazne

Za kazneno djelo krađe u prvom promatranom razdoblju (1993. – 1997.) bila je predviđena kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina. U drugom promatranom razdoblju (1998. – 2002.) predviđena je novčana kazna ili kazna zatvora do tri godine.

4.2.2. Kazne izrečene u pregledanim spisima

Za kazneno djelo krađe, prvo promatrano razdoblje (1993. – 1997.), podaci su sljedeći:

Tablica 3: Krađa, 1. razdoblje, raspon kazni

	NK	1-3 mj.	>3-6 mj.	>6-12 mj.	>1-2 g.	>2-3 g.	>3-5 g.	UKUPNO
bezuvjetna	1	2	7	3	0	0	0	13
	7,69	15,38	53,85	23,08	0,00	0,00	0,00	100,00
uvjet	0	3	5	4	0	0	0	12
	0	25,00	41,67	33,33	0,00	0,00	0,00	100,00
ukupno	1	2	13	8	0	0	0	25
	0	20,00	48,00	28,00	0,00	0,00	0,00	100,00
bezuvjetna u RH %	5,42	32,08	33,52	19,80	6,97	1,77	0,44	100,00
uvjetna u RH %	0,13	47,76	39,89	10,76	1,47	0	0	100,00

Za drugo promatrano razdoblje (1998. – 2002.) je sljedeća tablica:

Tablica 4: Krađa, 2. razdoblje, raspon kazni

	NK	1-3 mj.	>3-6 mj.	>6-12 mj.	>1-2 g.	>2-3 g.	>3-5 g.	UKUPNO
bezuvjetna	2	7	2	1	0	0		12
	16,67	58,33	16,67	8,33	0,00	0,00		100,00
uvjet	0	4	6	3	0	0		13
	0	30,77	46,15	23,08	0,00	0,00		100,00
ukupno	2	11	8	4	0	0		25
	8,00	44,00	32,00	16,00	0,00	0,00		100,00

bezuvjetna u RH %	62,95	14,14	14,19	7,28	1,17	0,28		100,00
uvjetna u RH %	1,89	51,34	34,93	10,32	1,52	0		100,00

4.2.3. Analiza

Kod kaznenog djela krađe u prvom promatranom razdoblju u 52 % pregledanih spisa izrečena je bezuvjetna kazna (od toga je 4 % bezuvjetnih novčanih kazni), a u preostalih 48 % spisa je izrečena uvjetna osuda.

Sve bezuvjetno izrečene kazne u tom su razdoblju bile u prvoj (donjoj) petini zakonskog okvira; posebni minimum je bio kazna zatvora tri mjeseca (ublažavanje je, dakle, bilo moguće do petnaest dana zatvora), posebni maksimum je bio pet godina, a izrečene su kazne do jedne godine zatvora. Od izrečenih kazni najviše njih (53,85 %) odnosi se na kazne zatvora u trajanju više od tri pa do šest mjeseci.

Odnos uvjetnih i bezuvjetnih kazni u drugom promatranom razdoblju pokazuje neznatno odstupanje od tog odnosa u prvom razdoblju. Međutim, podaci za Republiku Hrvatsku, pokazuju znatne razlike u postotku izrečenih bezuvjetnih kazni. Naime, u prvom razdoblju su bezuvjetne kazne u RH iznosile 12,59 % od ukupnog broja osuđenih osoba (7.179), a u drugom razdoblju taj postotak je 27,64 % (od ukupno 7.751 osuđenih osoba).

Najveći broj bezuvjetno izrečenih kazni je u najnižem rasponu (od jednog do tri mjeseca) i iznosi 58,33 % od svih bezuvjetno izrečenih kazni (u koje je uključeno i 16,67 % novčanih kazni). 16,67 kazni odnosi se % na kazne zatvora više od tri mjeseca, a do šest mjeseci. Samo 8,33 % kazni je viših od šest mjeseci (a do jedne godine zatvora). Nije bilo kazni zatvora izrečenih u trajanju višem od jedne godine (iako je posebni maksimum bio tri godine zatvora).

Kod uvjetno izrečenih kazni 30,77 % ih otpada na kazne izrečene od jednog do tri mjeseca, 46,15 % je kazni izrečenih u rasponu od tri do šest mjeseci, a 23,08 % je izrečenih kazni viših od šest mjeseci do jedne godine.

Iz ovih podataka slijedi da je iskorištenost zakonskih raspona gotovo istovjetna u oba promatrana razdoblja. Uz to, podaci iz prvog razdoblja, a još više oni za drugo razdoblje, ukazuju da su strože kazne zatvora izricane kada je njihovo izvršenje bilo uvjetovano. Drugim riječima, kada se izricala bezuvjetna kazna, ona je u pravilu bila blaža nego kazna zatvora koja bi bila izrečena u uvjetnoj osudi.

4.3. Kazneno djelo teške krađe

4.3.1. Propisane kazne

Za kazneno djelo teške krađe je u prvom promatranom razdoblju (1993. – 1997.) bila predviđena kazna zatvora od jedne do deset godina. U drugom promatranom razdoblju (1998. – 2002.) predviđena je kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina.

4.3.2. Kazne izrečene u pregledanim spisima

Za kazneno djelo teške krađe, prvo promatrano razdoblje (1993. – 1997.), podaci su sljedeći:

Tablica 5: Teška krađa, 1. razdoblje, raspon kazni

	1-3 mj.	>3-6 mj.	>6-12 mj.	>1-2 g.	>2-3 g.	>3-5 g.	>5-10 g.	UKUPNO
bezuvjetna	0	4	6	0	1	0	0	11
	0,00	36,36	54,55	0,00	9,09	0,00	0,00	100,00
uvjet	0	8	3	3	0	0	0	14
	0,00	57,14	21,43	21,43	0,00	0,00	0,00	100,00
ukupno	0	12	9	3	1	0	0	25
	00,00	48,00	36,00	12,00	4,00	0,00	0,00	100,00
bezuvjetna u RH %	5,23	21,05	32,93	28,90	8,29	3,00	0,60	100,00
uvjetna u RH %	16,90	29,91	36,00	17,19	0,00	0,00	0,00	100,00

Za drugo promatrano razdoblje (1998. – 2002.) je sljedeća tablica:

Tablica 6: Teška krađa, 2. razdoblje, raspon kazni

	1-3 mj.	>3-6 mj.	>6-12 mj.	>1-2 g.	>2-3 g.	>3-5 g.	>5-10 g.	UKUPNO
bezuvjetna	1	6	3	0	0	0		10
	10,00	60,00	30,00	0,00	0,00	0,00		100,00
uvjet	1	5	6	3	0	0		15
	6,67	33,33	40,00	20,00	0,00	0,00		100,00
ukupno	2	11	9	3	0	0		25
	8,00	44,00	36,00	12,00	0,00	0,00		100,00
bezuvjetna u RH %	6,23	27,90	43,41	15,32	4,95	1,95		100,00
uvjetna u RH %	15,97	41,44	35,83	6,77	0,00	0,00		100,00

4.3.3. Analiza

Kod kaznenog djela teške krađe u prvom promatranom razdoblju u 44 % pregledanih predmeta izrečena je bezuvjetna kazna, a u 56 % spisa je izrečena uvjetna osuda.

Gotovo sve bezuvjetno izrečene kazne u tom su razdoblju bile u rasponu između tri mjeseca i jedne godine (osim jedne osobe koja je osuđena na kaznu zatvora u trajanju tri godine).

U drugom promatranom razdoblju postotak bezuvjetno izrečenih kazni se ne razlikuje bitno od onoga u prvom razdoblju (40 %). Od ukupnog broja bezuvjetno izrečenih kazni većina (60 %) bilo je više od tri pa do šest mjeseci zatvora.

Kod uvjetno izrečenih kazni iskorištenost zakonskih okvira je veća. 40 % tih kazni otpada na kazne zatvora veće od šest mjeseci do jedne godine; 33 % su kazne izrečene u rasponu više od tri do šest mjeseci, 20 % je kazni izrečenih više od jedne pa do dvije godine, a 6,67 % je najblaže izrečenih kazni (od jednog do tri mjeseca). Iz toga slijedi da je i za ovo kazneno djelo, jednako kao i kod kaznenog djela krađe, u drugom promatranom razdoblju iskorištenost zakonskih okvira bila veća kod uvjetno izrečenih kazni nego kod bezuvjetno izrečenih kazni. Dakle, bezuvjetna kazna zatvora je i tu u pravilu bila blaža od uvjetovane.

4.4. Kazneno djelo razbojništva

4.4.1. Propisane kazne

Kod kaznenog djela razbojništva predmet istraživanja je bio osnovni oblik tog djela (sila, prijetnja + krađa)¹⁶ i to u drugom promatranom razdoblju (1998. – 2002.) jer je taj oblik u nadležnosti općinskog suda zbog zapriječene kazne (od jedne do deset godina zatvora). U prvom promatranom razdoblju (1993. – 1997.) je za osnovni oblik (sila, prijetnja + krađa) bila predviđena kazna zatvora od jedne do dvanaest godina, a za kvalificirani oblik (sila, prijetnja + krađa u sastavu grupe ili bande) je bila predviđena kazna zatvora najmanje tri godine. Zato kazneno djelo razbojništva u prvom promatranom razdoblju (1993. – 1997.) nije predmet istraživanja u ovom radu.

4.4.2. Kazne izrečene u pregledanim spisima

Za kazneno djelo razbojništva, podaci o drugom promatranom razdoblju (1998. – 2002.) su sljedeći:

Tablica 7: Razbojništvo, 2. razdoblje, raspon kazni

	1-3 mj.	>3-6 mj.	>6-12 mj.	>1-2 g.	>2-3 g.	>3-5 g.	>5-10 g.	UKUPNO
bezuvjetna	0	1	12	4	0	0	0	17
	<i>0,00</i>	<i>5,88</i>	<i>70,59</i>	<i>23,53</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>100,00</i>
uvjet	0	0	6	0	0	0	0	6
	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>100,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>100,00</i>
ukupno	0	1	18	4	0	0	0	23
	<i>0,00</i>	<i>4,35</i>	<i>78,26</i>	<i>17,39</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>100,00</i>
bezuvjetna u RH %	1,60	11,22	35,26	30,13	11,22	8,33	2,24	100,00
uvjetna u RH %	0,95	15,24	60,00	23,81	0,00	0,00	0,00	100,00

¹⁶ Kvalificirani oblik (sila, prijetnja + krađa u sastavu grupe ili zločinačke organizacije ili uz uporabu oružja ili opasnog oružja) je zbog zapriječene kazne (od tri do dvanaest godine) u nadležnosti županijskog suda.

4.4.3. Analiza

Kod kaznenog djela razbojništva u drugom promatranom razdoblju u 73,91 % pregledanih spisa izrečena je bezuvjetna kazna, a u 26,08 % predmeta izrečena je uvjetna osuda.

Sve bezuvjetno izrečene kazne u tom su razdoblju bile u prvoj (donjoj) petini zakonskog okvira, pri čemu 70,59 % otpada na kazne zatvora više od šest mjeseci do jedne godine, 23,53 % ih je u rasponu od više od jedne do dvije godine, a 5,88 % manje od šest mjeseci.

Uvjetne osude izrečene su uz ublažavanje kazne, pa se sve kazne nalaze u rasponu do jedne godine.

Nije moguća usporedba s podacima o kaznama izrečenima za ovaj oblik kaznenog djela razbojništva (stavak 1.) jer je on, s obzirom na ranije zaprijećenu kaznu, do 1998. godine bio u prvostupanskoj nadležnosti županijskih sudova,

4.5. Kazneno djelo prijevare

4.5.1. Propisane kazne

Za kazneno djelo prijevare je u prvom promatranom razdoblju (1993. – 1997.) bila predviđena kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina. U drugom promatranom razdoblju (1998. – 2002.) predviđena je novčana kazna ili kazna zatvora do tri godine.

4.5.2. Kazne izrečene u pregledanim spisima

Za kazneno djelo prijevare, prvo promatrano razdoblje (1993. – 1997.), podaci su sljedeći:

Tablica 8: Prijevara, 1. razdoblje, raspon kazni

	NK	1-3 mj.	>3-6 mj.	>6-12 mj.	>1-2 g.	>2-3 g.	>3-5 g.	UKUPNO
bezuvjetna		1	5	2	0	0	0	8
		12,50	62,50	25,00	0,00	0,00	0,00	100,00
uvjet		0	5	7	0	0	0	12

		00,00	41,67	58,33	0,00	0,00	0,00	100,00
ukupno		1	10	9	0	0	0	20
		5,00	50,00	45,00	0,00	0,00	0,00	100,00
bezuvjetna u RH %		16,44	36,58	27,18	12,75	5,03	2,01	100,00
uvjetna u RH %		24,30	47,52	24,70	3,49	0,00	0,00	100,00

Za drugo promatrano razdoblje (1998. – 2002.) je sljedeća tablica:

Tablica 9: Prijevara, 2. razdoblje, raspon kazni

	NK	1-3 mj.	>3-6 mj.	>6-12 mj.	>1-2 g.	>2-3 g.	>3-5 g.	UKUPNO
bezuvjetna	0	1	3	0	2	0		6
	0,00	16,67	50,00	0,00	33,33	0,00		100,00
uvjet	0	5	5	9	0	0		19
	0,00	26,32	26,32	47,37	0,00	0,00		100,00
ukupno	0	6	8	9	2	0		25
	0,00	24,00	32,00	36,00	8,00	0,00		100,00
bezuvjetna u RH %	65,69	8,66	13,64	7,25	4,33	0,43		100,00
uvjetna u RH %	1,42	30,67	47,61	18,00	2,30	0,00		100,00

4.5.3. Analiza

Kod kaznenog djela prijevare u prvom promatranom razdoblju u 40 % pregledanih spisa izrečena je bezuvjetna kazna, a u 60 % predmeta izrečena je uvjetna osuda.

Sve bezuvjetno izrečene kazne u tom su razdoblju bile u prvoj (najblažoj) petini zakonskog okvira (do jedne godine zatvora). Kod izrečenih kazni najviše (62,50 %) otpada na kazne zatvora u trajanju više od tri do šest mjeseci, a 25 % na kazne zatvora više od šest do dvanaest mjeseci, a 12,50 % je najblaža kazna (od jednog do tri mjeseca).

U drugom promatranom razdoblju postotak bezuvjetno izrečenih kazni je manji nego u prvom razdoblju (24 %). Kod izrečenih kazni 50 % otpada na kazne zatvora više od tri do šest mjeseci, 33,33 % na kazne zatvora više od jedne do

dvije godine, a 16,67 % na kazne zatvora od jednog do tri mjeseca. Za razliku od ostalih analiziranih kaznenih djela, kod kaznenog djela prijevare u promatranom uzorku nije nađena ni jedna osuda za razmjerno čest raspon kazne veći od šest mjeseci, a do jedne godine.

Kod uvjetno izrečenih 57,37 % otpada na kazne izrečene više od šest do jedne godine, a po 26,32 % ih otpada na raspone od jednog do tri mjeseca te više od tri do šest mjeseci.

4.6. Kazneno djelo bludnih radnji

Kod kaznenih djela bludnih radnji zbog malog broja pronađenih spisa (ukupno osam predmeta u oba razdoblja) analiza nije svrhovita.

Međutim, nastavno su prikazani i ti podaci.

4.6.1. Propisane kazne

Kod kaznenog djela bludne radnje u prvom razdoblju (1993. – 1997.) je promatran osnovni oblik¹⁷ za koji je bila predviđena kazna zatvora od tri mjeseca do pet godina. U drugom razdoblju (1998. – 2002.) je također promatran osnovni oblik¹⁸ za koji je predviđena kazna zatvora od tri mjeseca do tri godine.

4.6.2. Kazne izrečene u pregledanim spisima

Za kazneno djelo bludnih radnji, prvo promatrano razdoblje (1993. – 1997.), podaci su sljedeći:

Tablica 10: Bludne radnje, 1. razdoblje, raspon kazni

	NK	1-3 mj.	>3-6 mj.	>6-12 mj.	>1-2 g.	>2-3 g.	>3-5 g.	UKUPNO
bezuvjetna		0	2	1	1	0	0	4

¹⁷ Kvalificirani oblik je bio počinjenje djela bludnih radnji na naročito okrutan ili naročito ponižavajući način. Predviđena kazna za taj oblik je bila od jedne do deset godina zatvora, a u pregledanim spisima taj oblik nije niti nađen.

¹⁸ Kvalificirani oblik je počinjenje bludnih radnji prema djetetu ili maloljetnoj osobi. Za taj oblik predviđena kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina, a u pregledanim spisima taj oblik nije niti nađen.

		0,00	50,00	25,00	25,00	0,00	0,00	100,00
uvjet		0	1	0	1	0	0	2
		0,00	50,00	0,00	50,00	0,00	0,00	100,00
ukupno		0	3	1	2	0	0	6
		0,00	50,00	16,67	33,33	0,00	0,00	100,00
bezuvjetna u RH %		3,90	28,57	31,17	22,08	9,09	5,19	100,00
uvjetna u RH %		16,39	45,90	29,51	8,20	0,00	0,00	100,00

Za drugo promatrano razdoblje (1998. – 2002.) je sljedeća tablica:

Tablica 11: Bludne radnje, 2. razdoblje, raspon kazni

	NK	1-3 mj.	>3-6 mj.	>6-12 mj.	>1-2 g.	>2-3 g.	>3-5 g.	UKUPNO
bezuvjetna	0	0	0	1	0	0		1
	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00		100,00
uvjet	0	0	1	0	0	0		1
	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00		100,00
ukupno	0	0	1	1	0	0		2
	0,00	0,00	50,00	50,00	0,00	0,00		100,00
bezuvjetna u RH %	1,06	4,26	42,55	26,60	14,89	10,64		100,00
uvjetna u RH %	0,00	8,51	52,13	32,98	6,38	0,00		100,00

4.7. Kazneno djelo izazivanja prometne nesreće

4.7.1. Propisane kazne

Kod kaznenog djela izazivanja prometne nesreće u oba razdoblja pregledani su spisi predmeta koji se odnose na tri od četiri modalitete tog kaznenog djela. Riječ je o modalitetima koji sadrže oblik krivnje i posljedicu i to: nehaj + teška tjelesna ozljeda, namjera + teške tjelesna i nehaj + smrtna posljedica. Četvrti oblik koji sadrži modalitet počinjenja djela namjera + smrtna posljedica nije bio predmet istraživanja jer je taj modalitet u prvom promatranom razdoblju zbog zaprijećene kazne (najmanje tri godine zatvora) bio u nadležnosti županijskih sudova, a ovdje pregledani spisi obuhvaćaju predmete koji su bili i koji su u nadležnosti općinskih

sudova na području Županijskog suda u Zagrebu. U prvom promatranom razdoblju (1993. – 1997.) raspon kazni u promatranim modalitetima ovog kaznenog djela je bio od novčane kazne do kazne zatvora do deset godina. U drugom promatranom razdoblju (1998. – 2002.) raspon kazni u promatrana tri modaliteta je od novčane kazne do kazne zatvora do pet godina.

4.7.2. Kazne izrečene u pregledanim spisima

Za kazneno djelo izazivanja prometne nesreće, prvo promatrano razdoblje (1993. – 1997.), podaci su sljedeći:

Tablica 12: Izazivanje prometne nesreće, 1. razdoblje, raspon kazni

	NK	1-3 mj.	>3-6 mj.	>6-12 mj.	>1-2 g.	>2-3 g.	>3-5 g.	UKUPNO
bezuvjetna	2	0	0	1	0	0	0	3
	66,67	0,00	0,00	33,33	0,00	0,00	0,00	100,00
uvjet	0	7	11	2	2	0	0	22
	0,00	31,82	50,00	9,09	9,09	0,00	0,00	100,00
ukupno	2	7	11	3	2	0	0	25
	8,00	28,00	44,00	12,00	8,00	0,00	0,00	100,00

Za drugo promatrano razdoblje (1998. – 2002.) je sljedeća tablica:

Tablica 13: Izazivanje prometne nesreće, 2. razdoblje, raspon kazni

	NK	1-3 mj.	>3-6 mj.	>6-12 mj.	>1-2 g.	>2-3 g.	>3-5 g.	UKUPNO
bezuvjetna	2	0	0	1	0	0	0	3
	66,67	0,00	0,00	33,33	0,00	0,00	0,00	100,00
uvjet	0	6	11	5	0	0	0	22
	0,00	27,27	50,00	22,73	0,00	0,00	0,00	100,00
ukupno	2	6	11	8	0	0	0	25
	8,00	24,00	44,00	24,00	0,00	0,00	0,00	100,00

4.7.3. Analiza

Kod kaznenog djela izazivanja prometne nesreće u prvom promatranom razdoblju u 12 % pregledanih spisa izrečena je bezuvjetna kazna.

Od tih bezuvjetnih kazni 66,67 % ih je novčanih.

U okviru izrečenih uvjetnih osuda nema niti jedne izrečene novčane kazne.

Kod izrečenih kazni zatvora u okviru uvjetne osude razvidna je veća iskorištenost raspona zapriječenih kazni nego kod drugih kaznenih djela (kod ostalih analiziranih djela kazne se najčešće kreću u tri, i to donja, raspona, a kod ovog kaznenog djela kazne su raspoređene u četiri raspona).

U drugom promatranoj razdoblju postotak bezuvjetno izrečenih kazni je isti kao u prvom razdoblju (12 %), a i postotak novčanih kazni u okviru bezuvjetnih kazni odgovara prvom razdoblju.

4.8. Kazneno djelo zlouporabe opojnih droga

4.8.1. Propisane kazne

Kod kaznenog djela posjedovanja droge u oba promatrana razdoblja je predviđena ista kazna; novčana ili kazna zatvora do jedne godine.

4.8.2. Kazne izrečene u pregledanim spisima

Za drugo promatrano razdoblje (1998. – 2002.) podaci su sljedeći:

Tablica 14: Zlouporaba opojnih droga, 2. razdoblje, raspon kazni

	NK	1-3 mj.	>3-6 mj.	>6-12 mj.	UKUPNO
bezuvjetna	0	2	1	0	3
	0,00	66,67	33,33	0,00	100,00
uvjet	2	13	5	1	21
	9,52	61,90	23,80	4,76	100,00
ukupno	2	15	6	1	24
	8,33	62,50	25,00	4,16	100,00
bezuvjetna u RH %	77,73	12,17	6,08	4,02	100,00
uvjetna u RH %	1,69	69,23	23,42	5,67	100,00

4.8.3. Analiza

Kod kaznenog djela zlouporabe opojnih droga u drugom promatranom razdoblju u 12,50 % pregledanih spisa izrečena je bezuvjetna kazna, a u 87,50 % spisa je izrečena uvjetna osuda.

Broj izrečenih novčanih kazni u promatranim spisima značajno odudara od broja izrečenih novčanih kazni u Republici Hrvatskoj (u predmetnim spisima izrečeno je 8,33 novčane kazne, i to u uvjetnim osudama, a u RH je ukupno osuđenim osobama za ovo kazneno djelo izrečeno 21,23 % novčanih kazni, uvjetnih i bezuvjetnih).

Od svih izrečenih kazni zatvora u tom je razdoblju samo je 4,16 % u drugoj (gornjoj) polovici zaprijećene kazne zatvora. 62,50 % kazni zatvora otpada na donju četvrtinu zaprijećene zatvorske kazne.

4.9. Ostali podaci prikupljeni istraživanjem

4.9.1. Ublažavanje kazne

U razdoblju od 1993. do 1997. godine ublažavanje je primijenjeno u 11 spisa predmeta, što je 8,46 % od svih pregledanih spisa za to razdoblje i to kod 9 teških krađa i kod 2 teške tjelesne ozljede, a kod ostalih djela nije bilo ublažavanja.

U razdoblju od 1998. do 2002. godine ublažavanje je primijenjeno također u 11 spisa predmeta, što je 6,39 od pregledanih spisa (172) za to razdoblje. Sva ublažavanja bila su kod kaznenog djela razbojništva.

4.9.2. Drugostupanske odluke - preinačavanje kaznenih sankcija

U razdoblju od 1993. do 1997. godine drugostupanski sud je preinačio prvostupansku odluku o kazni u 7 spisa predmeta, što iznosi 5,34% preinačenih od 131 pregledanih spisa:

- u 6 spisa predmeta (4,61%) izrečena je stroža kazna (a u 1 spisu predmeta uvjetna osuda zamijenjena je kaznom zatvora);
- u 1 spisu predmeta blaža (0,76%).

U razdoblju od 1998. do 2002. godine drugostupanjski sud je preinačio prvostupanjsku odluku o kazni u 37 spisa predmeta, što iznosi 21,51% od pregledanih spisa.

U 23 spisa predmeta (62,16% od preinačenih kazni) izrečena je stroža kazna, i to kako slijedi:

- u 3 spisa predmeta izrečena je kazna zatvora u duljem trajanju (8,10% od preinačenih kazni, 13,04%, od spisa u kojima je izrečena stroža kazna);
- u 5 spisa predmeta je uvjetna osuda zamijenjena bezuvjetnom kaznom (2,32% od pregledanih spisa, 10,81% od preinačenih kazni, 17,39% od spisa u kojima je izrečena stroža kazna);
- u 15 spisa predmeta izrečena je stroža uvjetna osuda (20,83% pregledanih, 40,54% od preinačenih kazni, 65,21% od spisa u kojima je izrečena stroža kazna).

U 14 spisa predmeta (8,13% od pregledanih, 37,84% od preinačenih kazni) izrečena je blaža kazna, i to kako slijedi:

- u 9 spisa predmeta je bezuvjetna kazna zatvora je zamijenjena uvjetnom (5,23% od pregledanih, 24,32% od preinačenih kazni, 64,28% od spisa u kojima je izrečena blaža kazna);
- u 3 spisa predmeta izrečena je kazna zatvora u kraćem trajanju (2 teške krađe i 1 razbojništvo);
- u 2 spisa predmeta izrečena je blaža uvjetna osuda (posjedovanje droge i teška tjelesna).

5. Zaključak

Prvenstveno valja istaknuti da ovaj rad ne analizira olakotne i otegotne okolnosti koje su sudovi uzimali u obzir pri izboru vrste i mjere kazni izrečenih za kaznena djela u pregledanim predmetima, jer je analiza obrazloženja kazni predmetom drugih radova u sklopu cjelokupnog istraživanja.

Ipak, valja ukazati da je i ovaj dio istraživanja potvrdio zaključke ranijih radova na tom području prema kojima sudovi pri obrazlaganju izrečenih sankcija navode manji broj olakotnih i otegotnih okolnosti od onih koje zakon izrijekom spominje. Okolnosti koje se navode vrlo često se stereotipno nabrajaju, a izostaje i njihova analiza. Najčešća okolnost koja se navodi u obrazloženju kazne je (ne)osuđivanost, i izvjesno je da ona, uz težinu samog djela, najviše i utječe na izrečenu kaznu. Međutim, iz obrazloženja pregledanih presuda upravo ta težina djela nije dovoljno analizirana.¹⁹

Analize pojedinih djela ukazuju na zaključak da visina kazne zatvora (iskorištenost zakonskih okvira) ovisi prvenstveno o tome izriče li se ta kazna bezuvjetno, ili u okviru uvjetne osude. To se odnosi na izrečene kazne do dvije godine zatvora (jer je izvršenje tih kazni, s obzirom na zakonske uvjete primjene uvjetne osude, jedino i moguće uvjetovati). Kod kaznenih djela teške tjelesne ozljede, teške krađe i kod jednog od najčešćih djela - krađe - razvidno je da se blaže kazne zatvora u pravilu izriču bezuvjetno, a kod primjene uvjetne osude kazne zatvora su strože. To, dakako, nije dobro jer visina kazne ne smije ovisiti o tome hoće li njezino izvršenje biti uvjetovano ili neće.

Također, ako se postotak uvjetnih osuda uzme kao jedan od pokazatelja "blagosti" kaznene politike, onda valja zaključiti da promjene zakonskih okvira kod kaznenih djela teške tjelesne ozljede, krađe, teške krađe, prijevare i izazivanja prometne nesreće nisu dovele do značajnije razlike u broju izrečenih uvjetnih osuda. Valja naglasiti da je za sva ta kaznena djela uvjetnu osudu bilo moguće izreći u oba promatrana razdoblja.

---

¹⁹ o tome više:

Horvatić, djelo cit. u bilj. 1;

dr. Mladen Grubiša: Odluka o kazni, Jugoslavenska revija za krivično pravo i kriminologiju, 1/68;

mr. sc. Marin Mrčela: Obrazlaganje izbora vrste i mjere kazne, Aktualna pitanja kaznenog zakonodavstva 2003. godina, Ineženjerski biro d.d., Zagreb, 2003.

Za zaključiti je da su kazne u promatranim predmetima bile primjerene težini djela i ličnostima njihovih počinitelja, ali da u presudama to nije dovoljno i na odgovarajući način obrazloženo.

Konačno, istraživanje pokazuje da smanjenje zakonskih okvira do kojeg je došlo na kraju prvog promatranog razdoblja nije značajno utjecalo na visine izrečenih kazni na način da bi bile izricane blaže kazne.

POPIS TABLICA

Tablica 1: Teška tjelesna ozljeda, 1. razdoblje, raspon kazni	8
Tablica 2: Teška tjelesna ozljeda, 2. razdoblje, raspon kazni	8
Tablica 3: Krađa, 1. razdoblje, raspon kazni	10
Tablica 4: Krađa, 2. razdoblje, raspon kazni	10
Tablica 5: Teška krađa, 1. razdoblje, raspon kazni	12
Tablica 6: Teška krađa, 2. razdoblje, raspon kazni	13
Tablica 7: Razbojništvo, 2. razdoblje, raspon kazni	14
Tablica 8: Prijevara, 1. razdoblje, raspon kazni.....	15
Tablica 9: Prijevara, 2. razdoblje, raspon kazni.....	16
Tablica 10: Bludne radnje, 1. razdoblje, raspon kazni.....	17
Tablica 11: Bludne radnje, 2. razdoblje, raspon kazni.....	18
Tablica 12: Izazivanje prometne nesreće, 1. razdoblje, raspon kazni	19
Tablica 13: Izazivanje prometne nesreće, 2. razdoblje, raspon kazni	19
Tablica 14: Zlouporaba opojnih droga, 2. razdoblje, raspon kazni.....	20

SADRŽAJ

1.	Uvod	1
2.	Predmet i cilj istraživanja	2
2.1.	Opseg istraživanja	4
3.	Nadležnost Županijskog suda u Zagrebu	4
3.1.1.	Stvarna nadležnost županijskih sudova	4
3.1.2.	Mjesna nadležnost Županijskog suda u Zagrebu	6
3.2.	Broj pregledanih spisa (za svako djelo i razdoblje)	7
4.	Rezultati istraživanja i njihova analiza	7
4.1.	Kazneno djelo teške tjelesne ozljede	7
4.1.1.	Propisane kazne	7
4.1.2.	Kazne izrečene u pregledanim spisima	8
4.1.3.	Analiza	9
4.2.	Kazneno djelo krađe	10
4.2.1.	Propisane kazne	10
4.2.2.	Kazne izrečene u pregledanim spisima	10
4.2.3.	Analiza	11
4.3.	Kazneno djelo teške krađe	12
4.3.1.	Propisane kazne	12
4.3.2.	Kazne izrečene u pregledanim spisima	12
4.3.3.	Analiza	13
4.4.	Kazneno djelo razbojništva	14
4.4.1.	Propisane kazne	14
4.4.2.	Kazne izrečene u pregledanim spisima	14
4.4.3.	Analiza	15
4.5.	Kazneno djelo prijevare	15
4.5.1.	Propisane kazne	15
4.5.2.	Kazne izrečene u pregledanim spisima	15
4.5.3.	Analiza	16
4.6.	Kazneno djelo bludnih radnji	17
4.6.1.	Propisane kazne	17
4.6.2.	Kazne izrečene u pregledanim spisima	17
4.7.	Kazneno djelo izazivanja prometne nesreće	18
4.7.1.	Propisane kazne	18
4.7.2.	Kazne izrečene u pregledanim spisima	19
4.7.3.	Analiza	19
4.8.	Kazneno djelo zlouporabe opojnih droga	20
4.8.1.	Propisane kazne	20
4.8.2.	Kazne izrečene u pregledanim spisima	20

4.8.3.	Analiza	21
4.9.	Ostali podaci prikupljeni istraživanjem	21
4.9.1.	Ublažavanje kazne	21
4.9.2.	Drugostupanjske odluke - preinačavanje kaznenih sankcija	21
5.	Zaključak	22
	POPIS TABLICA	25